

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

2019 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Управління науковими проектами

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»

спеціальність: 032 «Історія та археологія»

вид дисципліни: обов'язкова

історичний факультет

2019 / 2020 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету (інституту, центру)

“ 21 ” серпня 20 19 року, протокол № 6

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Каріков Сергій Анатолійович, доктор історичних наук, доцент кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

Програму схвалено на засіданні кафедри
історії стародавнього світу та середніх віків

Протокол від “ 16 ” липня 20 19 року № 9

Завідувач кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

См Сорочан С. Б.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією
історичного

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “ 14 ” серпня 20 19 року № 8

Голова методичної комісії історичного факультету

Тумаков О.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “**Управління науковими проектами**” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки доктор філософії

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності (напряму) 032 «Історія та археологія»

спеціалізації _____

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – формування у аспірантів системи знань з теорії та практики управління науковими проектами у соціально-гуманітарних дослідженнях.

1.2. Основні **завдання** вивчення дисципліни:

□ ознайомлення аспірантів із теоретико-методологічними засадами сучасної науки, її понятійно-термінологічним апаратом, особливостями процесу наукового пізнання, основними методами та засобами наукового дослідження з комплексу соціально-гуманітарних дисциплін, вимогами до оприлюднення, оформлення та апробації результатів наукового дослідження;

▣ формування умінь і навичок проведення самостійного наукового дослідження в галузі історичної науки, відпрацювання умінь і навичок щодо складання програми дослідження, добору джерел, вибору методики і методів досліджень, аналізу та узагальнення результатів, оформлення матеріалів дослідження, публікації та апробації основних положень самостійної науково-дослідної роботи;

□ закріплення набутих знань, умінь і навичок щодо методики дослідження, написання наукових статей та дисертаційних робіт;

□ оволодіння методикою написання та управління науковими проектами, навичками залучення джерел фінансування наукових проектів, підготовки проектних пропозицій, формування міждисциплінарних проектних команд, здійснення ефективного проектного менеджменту та сприяння академічній мобільності науковців;

□ оволодіння основами складання проекту, заявки, бюджету проекту, звітності та подяки.

1.3. Кількість кредитів – 3 кредити

1.4. Загальна кількість годин – 90 год.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	

3-й	3-й
Лекції	
18 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
0 год.	год.
Лабораторні заняття	
0 год.	год.
Самостійна робота	
0 год.	год.
Індивідуальні завдання	
0 год.	

1.6. Заплановані результати навчання:

Здатність об'єднувати (синтезувати) та обговорювати нещодавні публікації в межах та поза областю дослідження.

Здатність використовувати критичні знання в громадській сфері, що підтверджено публікацією принаймні однієї оглядової статті та статті- огляду книги.

Здатність детально розробляти та презентувати переконливо групі кваліфікованих дослідників добре обґрунтований план дослідження для розв'язання важливої задачі.

Здатність завершити розширений оригінальний результат дослідження, що ґрунтується на критичному розгляді джерел та забезпечений необхідним науковим апаратом - таким, як нотатки, бібліографія та публікація відповідних документів.

Здатність презентувати результати дослідження в науковому та ненауковому контекстах, усно та письмово, у формі наукових семінарів, наукових зустрічей та громадських ініціатив (соціально орієнтовані робочі зустрічі).

Здатність ефективно планувати час для отримання необхідних результатів.

Здатність знаходити, аналізувати та об'єднувати корпус документів з різних архівів та джерел у результуючій дисертації та в попередньому дослідженні.

Знання методик та форм організації та здійснення навчального процесу в вищій школі; принципів структурування навчальної дисципліни; сучасних інтерактивних методів навчання студентів; специфіки застосування новітніх освітніх технологій у вищій школі; особливостей організаторської та управлінської діяльності у вищій школі.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Методологічні основи проектування наукової діяльності.

Тема 1. Наука як діяльність, соціальний інститут і сфера виробництва знань.

Поняття, зміст, мета, функції науки. Етапи становлення і розвитку науки. Наукознавство та його основні розділи.

Форми організації та управління наукою. Система підготовки наукових кадрів в Україні. Закон «Про наукову і науково-технічну діяльність».

Методологічні основи наукового пізнання та творчості. Наукове дослідження та його методологія. Методи наукових досліджень. Гіпотези в наукових дослідженнях та їх доведення. Експеримент у наукових дослідженнях. Специфіка методів соціально-гуманітарних досліджень.

Тема 2. Організація та етапи проведення наукових досліджень.

Організаційний етап науково-дослідного процесу. Алгоритм науково-дослідного процесу. Конкретизація теми, мети і завдань наукового дослідження, попереднє визначення теоретичних посилок і організаційно-методична підготовка наукового дослідження.

Дослідний етап науково-дослідного процесу. Методологія проведення описових, аналітичних та експериментальних досліджень. Аналіз одержаних даних.

Завершальний етап науково-дослідного процесу. Узагальнення, апробації та реалізації результатів дослідження. Оцінка ефективності наукових досліджень.

Тема 3. Основи проектного менеджменту.

Поняття і зміст проектної діяльності. Планування проектної діяльності. Інноваційна складова проектів.

Управління проектами та його значення. Кадровий менеджмент, формування команди проекту та команди управління проектом. Поняття життєвого циклу проекту. Ефективна реалізація проектних рішень. Методологія та технології управління проектами. Класифікація проектів.

Тема 4. Державне регулювання у сфері наукової та науково-технічної діяльності.

Державна дослідницька інфраструктура в Україні. Суб'єкти наукової та науково-технічної діяльності. Європейський дослідницький простір. Економічні, соціальні та правові гарантії наукової і науково-технічної діяльності, свободи наукової творчості в Україні. Правовий статус суб'єктів наукової діяльності. Залучення ресурсів на наукові дослідження. Державна реєстрація проектів. Статус та завдання Національного фонду досліджень України. Грантова підтримка наукової і науково-технічної діяльності за рахунок коштів державного бюджету. Фінансування наукових проектів. Джерела формування бюджету проекту.

Фінансово-кредитні та податкові інструменти державного регулювання у сфері наукової і науково-технічної діяльності. Фінансове забезпечення наукової і науково-технічної діяльності.

Тема 5. Конфлікти у сфері управління проектами.

Конфліктологія, її завдання. Поняття і сутність конфлікту. Основні етапи конфлікту. Шляхи подолання конфліктів. Головні типи конфліктів в управлінні проектами. Специфіка конфліктів у сфері наукових проектів.

Розділ 2. Керування проектами у соціально-гуманітарних дослідженнях.

Тема 6. Управління проектами у сфері освіти і науки.

Менеджмент освітніх та наукових проектів, його специфічні риси. Типи ресурсів у наукових проектах. Інформаційні системи в управлінні науковим проектом.

Тема 7. Дисертація як науковий проект.

Поняття дисертації. Основні характеристики дисертаційного дослідження як наукового проекту. Головні етапи виконання дисертаційного дослідження. Проблемні моменти написання дисертації. Захист дисертаційного дослідження.

Тема 8. Академічна мобільність. Інтернаціоналізація наукових досліджень.

Наукове відрядження. Фінансування витрат, пов'язаних із науковим дослідженням. Порядок наукового стажування. Строки, фінансування витрат, пов'язаних із науковим стажуванням. Ступенева мобільність. Кредитна мобільність.

Класифікація грантових програм. Законодавче регулювання міжнародної науково-технічної допомоги. Єдина система залучення, використання та моніторингу міжнародної науково-технічної діяльності.

Тема 9. Планування і розподіл ресурсів у наукових проектах.

Особливості планування портфеля наукових проектів. Особливості розподілу ресурсів у наукових проектах. Стимулювання виконавців наукових проектів.

Головні особливості документації наукових проектів. Початок роботи над проектною заявкою. Титульний аркуш. Анотація / Резюме проекту. Вступ. Постановка проблеми. Мета і завдання проекту. Методи. Очікувані результати.

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Методологічні основи проектування наукової діяльності.												
Тема 1. Наука як діяльність, соціальний інститут і сфера виробництва		2				4	6					

знань												
Тема 2. Організація та етапи проведення наукових досліджень		2				4	6					
Тема 3. Основи проектного менеджменту		2			8	4	14					
Тема 4. Державне регулювання у сфері наукової та науково-технічної діяльності		2				4	6					
Тема 5. Конфлікти у сфері управління проектами		2			8	4	14					
Разом за розділом 1		10			16	20	46					
Розділ 2. Керування проектами у соціально-гуманітарних дослідженнях.												
Тема 6. Управління проектами у сфері освіти і науки		2				4	6					
Тема 7. Дисертація як науковий проект		2			8	4	14					
Тема 8. Академічна мобільність. Інтернаціоналізація наукових досліджень		2			8	4	14					
Тема 9. Планування і розподіл ресурсів у наукових проектах.		2			4	4	10					
Разом за розділом 2		8			20	16	44					
Усього годин		18			36	36	90					

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

Не передбачається.

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	Визначення методологічних основ наукового пізнання.	4
2	Ознайомлення з головними етапами проведення наукових досліджень.	4
3	З'ясування сутності проектної діяльності та значення управління проектами.	4
4	З'ясування принципів і напрямів державного регулювання у сфері наукової та науково-технічної діяльності.	4
5	З'ясування особливостей і головних типів конфліктів в управлінні науковими проектами.	4
6	Визначення специфіки освітнього та наукового менеджменту проектної діяльності.	4
7	Аналіз дисертаційного дослідження як наукового проекту.	4
8	Характеристика поняття академічної мобільності та розкриття головних напрямів грантової діяльності.	4
9.	Визначення видів звітності, що використовуються у процесі реалізації наукового проекту.	4
Разом		36

6. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Визначити та обґрунтувати види та джерела ресурсів, що будуть найоптимальнішими для вашого наукового проекту.	8
2	Здійснити пошук діючих конкурсів за допомогою Інтернет-ресурсів для вашого наукового проекту.	8
3	Підготувати резюме і автобіографію	8
4	Навчитися складати типову повну планову заявку.	8
5	Розробити план дисертаційного дослідження.	4
Разом		36

7. Методи контролю

Контроль здійснюється за рейтинговою системою.

Зміст курсу поділений на 2 змістових розділи. Кожний змістовий розділ включає в себе лекції, самостійну роботу аспірантів та індивідуальні завдання, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу даної частини курсу.

Оцінка успішності знань аспірантів здійснюється в двох формах: поточний контроль, 2 письмові роботи і підсумковий контроль (диференційований залік).

8. Схема нарахування балів

Поточне тестування та самостійна робота									Сума	
Розділ 1				Розділ 2						Залік
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	40	100
5	5	5	10	5	5	10	10	10		

T1, T2 ... T9 – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
1-49	FX	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Довгань Л. Є. Управління проектами : навчальний посібник / Л. Є. Довгань, Г. А. Мохонько, І. П. Малик. – К.: Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», 2017. – 429 с.
2. Кобиляцький Л. С. Управління проектами: навчальний посібник / Л. С. Кобиляцький. – Київ: МАУП, 2002. – 200 с.
3. Тарасюк Г. М. Управління проектами: навчальний посібник для вузів / Г. М. Тарасюк. – 3-тє вид. – Київ: Каравела, 2009. – 319 с.
4. Тянь Р. Б. Управління проектами: Підручник для вузів / Р. Б. Тянь, Б. І. Холод, В. А. Ткаченко. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 224 с.
5. Управління проектами: навчальний посібник для вузів. – Київ : ЦУЛ, 2008. – 167 с.

Допоміжна література

1. Бедрій Д. І. Класифікація конфліктів у наукових проектах / Д. І. Бедрій // Вісник Черкаського державного технологічного університету. – 2019. – №2. – С. 96-106.

2. Березін О. В. Управління проектами [Текст] + [Електронний ресурс]: навч.–метод. посібник / О. В. Березін. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011.– 149 с.
3. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. – К.: АБУ, 2006. – 520 с.
4. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень: Підручник. – К.: Вища школа, 1997. – 271 с.
5. Воронянська А. П. Управління проектами [Електронний ресурс]: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / А. П. Воронянська. – Полтава: ПУЕТ, 2010.
6. Гриценко Т. Б. Культурологія: Навчальний посібник / Т. Б. Гриценко, С. П. Гриценко, А. Ю. Кондратюк – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 392 с.
7. Данченко О. Б. Класифікація відхилень в проектах: ризики, проблеми, зміни / О. Б. Данченко // Вісник ЛДУ БЖД. – 2014. – №9. – С. 72-79.
8. Жаров В.О. Захист прав інтелектуальної власності в Україні: Навч. посібник / В. О. Жаров. – К.: ЗАТ “Інститут інтелектуальної власності”, 2002. – 188 с.
9. Каріков С. А. Філософія і методологія науки: курс лекцій / С. А. Каріков. – Х.: НУЦЗУ, 2013. – 103 с.
10. Кодекс наукової етики // Наука та наукознавство. — 2005. — № 3. — С. 31-37
11. Козьменко С. Н. Гамбургский счет: Трилогия. – Кн. 1: Руководство по написанию и защите диссертаций / С. Н. Козьменко. – Сумы: ИТД «Университетская книга»: ИКК «Деловые перспективы», 2007. – 352 с.
12. Корінцева О. І. Менеджмент неприбуткових організацій: навч. посіб. / Під загал. ред. О. І. Корінцевої. – Суми: «Собор», 2004. – 104 с.
13. Новиков Д. А. Модели и механизмы управления научными проектами в ВУЗах / Д. А. Новиков, А. Л. Суханов. – М.: Институт управления образованием РАО, 2005. – 80 с.
14. Селетков С. Г. Теоретические положения диссертационного исследования: моногр. / С. Г. Селетков. – Ижевск: Изд-во ИжГТУ, 2011. – 344 с.
15. Стратегічне планування / Колектив. автор; за ред. В. Г. Воронкова // Планування та прогнозування в умовах ринку: Навч. посібник / За ред. В. Г. Воронкова. – К.: Професіонал, 2006. – С. 254–320.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернет-мережі

1. [http:// www.assif.it/](http://www.assif.it/)
2. <http://www.ednist.com/?p=1355>.